

Handläggare
Agneta Elfving
Telefon: 08-508 05 294**Till**
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2026-09-24

Svar på remiss av Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola (SOU 2026:37)

Dnr KS 2026/854

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering av beslutet.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet *Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola* (SOU 2026:37) till Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd för yttrande. Betänkandet innehåller förslag som syftar till att stärka förutsättningarna för en likvärdig förskola och säkerställa att alla barn erbjuds en utbildning av god kvalitet.

Remissvaret redovisar förvaltningens bedömning av utredningens förslag, de konsekvenser förslagen kan få för verksamheten samt förvaltningens synpunkter och förslag inför den fortsatta beredningen av ärendet.

Bakgrund

Betänkandet *Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola* (SOU 2026:37) har tagits fram av Utredningen om en likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola. Utredningen belyser skillnader i förutsättningar mellan huvudmän och förskolor samt behovet av åtgärder för att stärka likvärdigheten på såväl lokal som nationell nivå.

Ärendet

Betänkandet *Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola* (SOU 2026:37) innehåller förslag som syftar till att skapa mer likvärdiga förutsättningar för förskolor i hela landet. Förslagen omfattar bland annat nationellt stödmaterial, förstärkt tillsyn, tydligare reglering av barngruppers storlek och personaltäthet, krav

på personalens kunskaper i svenska samt åtgärder för att tidigt identifiera barn i behov av språkutvecklande insatser.

Betänkandet består av sex förslag:

1. Förslag för en likvärdig förskola av god kvalitet

- 1.1 Regeringsuppdrag om ytterligare forskning och kunskapsutveckling i förskolan
- 1.2 Stödmaterial för likvärdighet och god kvalitet i förskolan ska tas fram
- 1.3 Statlig strategi för förskolans framtida kompetensförsörjning
- 1.4 Stärkt tillsyn utifrån ett likvärdighetsperspektiv

2. Förslag om reglering av barngruppsstorlekar och personaltäthet

- 2.1 Maximalt antal barn i en barngrupp i förskolan ska regleras
- 2.2 En definition av barngrupp ska införas i skollagen
- 2.3 En miniminivå av antal personal per barn ska införas.

3. Förslag om förskolepersonalens språkkunskaper

- 3.1 Huvudmannen ska ansvara för att personal som arbetar i barngrupp har tillräckliga språkkunskaper i svenska
- 3.2 Föreskrifter om vilken nivå av svenska som ska krävas ska tas fram
- 3.3 Skolverket ska ges i uppdrag att ta fram ett kartläggningsmaterial

4. Förslag om språket i skolväsendet

- 4.1 En upplysningsbestämmelse ska införas i skollagen om att språklagen gäller i hela skolväsendet Den ursprungliga skrivelsen om obligatorisk språkförskola för vissa barn har i betänkandet omformulerats.

5. Förslag på insatser för en stärkt språklig utveckling i svenska i förskolan

- 5.1 Försöksverksamhet med språkstärkande metoder under två år
- 5.2 Utvärdering av den uppsökande verksamheten och erbjudande om plats i förskola
- 5.3 System för nationell uppföljning av närvaron i förskolan samt en reglering av det närvarofrämjande arbetet
- 5.4 Utökad rätt till avgiftsfri allmän förskola för alla barn

6. Förslag om språkutvecklande stöd i svenska i förskolan

- 6.1 Obligatorisk språkbedömning i svenska det år barnet fyller tre år
- 6.2 Obligatorisk tilldelning av plats vid förskoleenhet för språkutvecklande stöd
- 6.3 Barnen förväntas delta i undervisningen och få sin rätt till språkutvecklande stöd tillgodosett.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar utredningens ambition att stärka likvärdigheten och kvaliteten i förskolan samt att förbättra barns språkutveckling och förutsättningar för lärande. Förvaltningen instämmer i att betänkandets förslag i huvudsak är väl avvägda, men vill samtidigt betona vikten av att hänsyn tas till lokala förutsättningar och socioekonomiska skillnader. Förvaltningen bedömer därför att vissa delförslag behöver utredas vidare och ställas i relation till de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för genomförandet.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att ta fram ett nationellt stödmaterial för likvärdighet och god kvalitet i förskolan. Ett sådant stöd kan bidra till ökad tydlighet kring kvalitetsarbetet och skapa mer likvärdiga förutsättningar mellan huvudmän och verksamheter. Förvaltningen bedömer samtidigt att stödmaterialet behöver utformas så att det fungerar i verksamheter med skilda förutsättningar och inte leder till ökad administrativ belastning på bekostnad av det pedagogiska uppdraget.

Förvaltningen delar utredningens bedömning att barngruppens storlek har stor betydelse för förskolans kvalitet, barns trygghet och möjligheterna att genomföra utbildningens uppdrag. Mindre och väl sammansatta barngrupper skapar generellt bättre förutsättningar för nära pedagogiska relationer, hög närvaro i undervisningen samt ett målmedvetet arbete med barns utveckling och lärande.

Förvaltningen ser även positivt på förslaget om en tydligare nationell definition av begreppet barngrupp. En gemensam definition kan bidra till ökad likvärdighet, förbättrade möjligheter till uppföljning och jämförelser samt ökad tydlighet för huvudmän och tillsynsmyndigheter. Den kan också minska risken för skilda tolkningar av hur barngrupper ska organiseras, beräknas och redovisas. Samtidigt bedömer förvaltningen att en reglering av barngruppers storlek och personaltäthet kan få betydande konsekvenser för stadsdelsnämndens verksamhet. Förslagen kan innebära behov av utökad lokalkapacitet, omorganisation av befintliga enheter samt ökade kostnader för personal och lokaler. Konsekvenserna påverkas även av lokala förutsättningar såsom den socioekonomiska sammansättningen, barnunderlag, rekryteringsförutsättningar och den befintliga kapaciteten i verksamheten. Förvaltningen anser därför att eventuella nationella krav bör utformas med tillräcklig flexibilitet för att kunna anpassas till skilda lokala förutsättningar och kombineras med långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar.

Förslagen om språkutvecklande insatser bedöms få särskilt stor betydelse då stadsdelsområdet präglas av stor språklig mångfald och en betydande andel flerspråkiga barn. Förvaltningen delar utredningens intention att stärka barns exponering för svenska språket och att tidigt identifiera barn som är i behov av språkutvecklande insatser. Förvaltningen bedömer dock att förslaget om obligatorisk språkbedömning i svenska det år barnet fyller tre år behöver förtydligas. Av betänkandet framgår att språkbedömningen ska genomföras av hemkommunen eller annan utsedd aktör, men det är oklart hur ansvarsfördelningen ska se ut mellan kommun, huvudman och förskola. Det behöver tydliggöras vem som ansvarar för genomförandet, vilka kompetenskrav som ska ställas på den som utför bedömningen samt hur resultaten ska följas upp och användas.

Vidare ser förvaltningen positivt på tydligare krav på svenska språkkunskaper hos personalen. Förskolans uppdrag är i hög grad språkfrämjande och personalens förmåga att använda svenska språket i undervisning, dokumentation, samverkan med vårdnadshavare och kollegialt lärande är en viktig kvalitetsfaktor. Tydliga språkliga förebilder och ett medvetet språkutvecklande arbetssätt bedöms vara särskilt betydelsefullt för barn som inte möter svenska språket i samma omfattning utanför förskolan. Samtidigt bedömer förvaltningen att införandet av skärpta språkrav kan få betydande konsekvenser för kompetensförsörjningen. I stadsdelen finns en stor andel medarbetare med flerspråkig bakgrund som utgör en viktig resurs i mötet med barn och vårdnadshavare. Förvaltningen anser därför att eventuella språkrav behöver utformas så att de säkerställer tillräckliga kunskaper i svenska för det pedagogiska uppdraget utan att begränsa möjligheterna att rekrytera och behålla medarbetare med värdefull flerspråkig kompetens. Det behöver tydliggöras vilka språknivåer som ska gälla för olika yrkesgrupper samt hur språkkunskaper ska bedömas. För att förslaget ska få avsedd effekt bör staten tillhandahålla nationella stödinsatser, utbildningar och vägledningar samt ge huvudmännen rimliga förutsättningar.

Förvaltningen föreslår att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Pernilla Eriksson
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Följebrev Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola (SOU 2026:37)
2. Remiss, Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola (SOU 2026:37)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2026-09-07
Pernilla Eriksson, Avdelningschef	2026-09-07